

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELKELŐ SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Bákóci-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adódnak vissza.

Hirdetések Arszabály szerint.

Az amerikai tótok.

(D—e.) Mindenütt ellensége van a magyarnak. Es ennek dacára is elkövetnek mindent, hogy megfoszszák erejétől, mely ezeréves dicsőséges fenállását biztosította hazájának; keresztény hitéből, keresztény erkölcséből, hagyományaiból, szokásaiból kivetkőztetik, hogy új gunyájába pusztuljon el. Es még akad magyar ember, aki büns rövidlátásban nem siet a magyar kereszténység táborába, hanem ellenségeinek táborát árulóként szaporítja.

A külállamok gazdasági kiszípolozásunkra törekszenek; nemzetiségeink, erősek hagyományaikban, mindinkább félelmetesebben fenyegetik édes hazánk ezredéves, viharálta létezését. Es nem csak itthon, hanem külföldön is. Ahol a külföldön nemzetiségek gyűlnek egybe, minket rágalmaznak, ellenünk konspirálnak. Ezt bizonyítják azon adatok is, melyeket az amerikai tótokról kaptunk. Annyira megdöbbenetek ezek, hogy kénytelenek vagyunk őket megismertetni. Amerikában a tótok ma hatalmasság. Egyleteik révén kitűnően vannak szervezve. Tagjaik száma meghaladja a 110 ezeret. Egyleteiknek lapja van, s ezen lapok főcélja: gyűlöletteljes szidalmazása mindannak, ami magyar. Sőt bátran elmondhatjuk, hogy éppen a magyar gyűlölet tartja úgy az amerikai tót lapokban, mint az amerikai tót egyletekben az életet. Reális alapjuk nincs; egyetlen de erős erkölcsi alapjuk a magyarok gyűlölése. Ez az érzelem nehéz áldozatokra készíti a legszegényebb tót munkást is.

Es mi keresztény magyarok itthon, a jólétben is irtóznak minden fillér áldozattól, mellyel magyarságunknak, hitünknek legyőzhetetlen védelmet biztosíthatnánk.

Hogy minő az amerikai tótok gyűlölete a magyarok ellen, annak bebizonyítására elég csak annyit megemlítenünk, hogy szegény bányamunkások egyénenként 35—40 dollárt is küldöttek a lázadó csernovaiak részére. Vannak esetek, hogy egyetlen kis gyülekezetben 200 dollárt gyűjtenek szegény munkások között magyar-ellenes tót nemzetiségi célokra. A Narodny Slovensky Spolok, amerikai tót lap, szegény munkások filléréből 2000 dollárt küldött a Csernován árván maradt tót gyermekek fölnevelé-

sére. Es ez akkor történt, mikor az amerikai bányaszerencsétlenségek révén ott is kétszázötven tót asszony lett özvegygyé, hétszázötven tót gyermek lett árvává. Ezek számára nem volt pénze még az amerikai tótoknak sem, de hullott a dollár, ha magyar gyűlöletről esett szó.

Szóval, életük minden mozzanatát a magyar gyűlölet vezérli, ez rugója minden cselekedeteiknek.

Egyetlen jelszó, az önálló, független Slovenska lángba borítja a lelkeket. E jelszóval visszavezethetik Amerika 110 ezer tótját a Magyarországon elleni harcba.

Magyarországon szétszórta él a tótság. A nyugoti, a déli vármegyék tótjai nem ismerik Északmagyarország tótjait. Egymás sorsával nem igen bajmódnak. De ez az egymás iránt tanúsított hazai közömbösség megszűnik Amerikán. A magyarok gyűlölésében egymás karjaiba borulnak, egymást buzdítják, lelkesítik a gyűlöletre. Erre vonatkozólag egy amerikai levél a következőket írja: „Az amerikai tótságban, a lelketlen bitangok izgatásai folytán, a magyarság és az egységes magyar haza elleni gyűlölet még a saját fájának szereteténél is jobban ki van fejlődve.” Es csakugyan ezt igazolja a fent elősorolt néhány adat.

Vajjon nem minden arra inti-e a magyart, hogy tartson össze hitének, hagyományának, szokásainak megvédésében. Ezzel védi meg életének feltételeit, amint hogy ez ad erőt ellenségeinek. Még nem késő, ha ellenségeinktől tanulni akarunk. Am ha tunya vakságunkban, a buta uszítók, melyeknek egyetlen csepp vére sem magyar, továbbra is lenyűgözhetnek megmételmező tanaikkal, akkor magunkra vessünk, akkor a pusztulás tunyaságunk megérdemelt büntetése.

A gondviselés talán még sem enged meg, hogy idáig jussunk!

Hol kezdjük?

A monostorszegi katolikusok határozata.

A katolikus népszövetség üdvös actiót fejt ki — ezt mindenki tudja. E mozgalom életrevalóságát semmi és senki sem képes úgy megérezní, méltatni és kiemelni mint bizonyos faji érdekek szolgálatában álló riportörök.

Meg kell vallanunk azt, hogy jó orruk van. Nem csak úgy és annyiba, hogy fel-

tűnő módon s éppen nem megvetendő adagban toladodik előre; hanem inkább azért s annyiban, hogy mint egy arcéle állított bakter, mindig idejében megszagolja a kirtatóra nézve könnyen veszedelmessé válható testrészecekekkel telített légáramlatot.

Innen ez a tüszögés, rugkapalódzás, köhögés . . . valami esiklandozhatja orrukát. Tudom. A régi rómaiak mondása volt: paupertas altera meretrix — furesán hangzanék magyarul szóról-szóra, azért a megfelelő magyar közmondása így hangzik: a szegény embert az ág is húzza, a helyett, hogy mondaná, a szegénység . . . A latin közmondás igazságát velünk szemben nagyon kihasználták: koldusokká tettek, hogy elvtelenekké, erkölcstelenekké . . . tegyenek. S így lett nálunk is minden eladó . . . a házikó, a szérűskert, a termőföld, a rét, a tehén, az ősi címer, a szabadság, az elv . . . a jó hírnév, a magyar becsületesség . . . A magyar leányokat ezrivel adják el. A szegénység előfutára, uttörője a részegség.

Egy községre gondolok most, Bácskában van a Duna mellett. Népe hajdan jólétnek örvendett, boldog napokat élt, övé volt az egész határ, — a nagy Duna hatalmas ártere — kövér legelőin még kövérebb marháit legelésztek, az erdők megteltek sertés-, birka falkákkal . . . ; de más világot ott hajdan mint most. Az emberek pálinkára szoktak . . . eluszott a határ és a Duna hatalmas ártere, megsoványodtak a tehének, kiveszett a disznó falka . . . Eladó volt minden . . . Meg is vett mindent az ujfajta magyar.

Monostorszegen a szegény sokac községben megalakult a katolikus Népszövetség; — a kibontott zászló alá sorakoztak a férfiak és nők, öregek és ifjak. A mult vasárnap meghozták az első határozatot: *kérelmeték a felettes hatóságoknál, hogy a korcsmák, kimerők vasárnaponként zárva legyenek, tárt kapukkal, kihallatszó zenéjükkel, lármás énekükkel ne csábítgassák többé a gyengébbeket, az álhatatlanokat. Az alkalom szüli a tolvajt, a nyitott korcsmák a részegséget, a részegség a szegénységet, a szegénység mindenre kapható . . . minden eladó!*

Az ilyen természetű határozatok természetesen nem tetszenek azoknak, kik mindent venni szeretnek s eladni csak azt, minek hasznát nem veszik, cifraságot, ostobaságot, spirituszt . . .

Ha a nép egyszer öntudatra ébred s nem iszik és gondolkozni kezd; ha nem lesz kereslete a vitriolos, a spiritusos zagyvaléknak és a bűdös bornak, ha tiszta lesz minden magyar fő és magyar szív, ép minden magyar mell és kar . . . a családba beköltözködik a béke, az emberekbe az élet és munkakedv, testbe az erő, lélekbe az eszme, a hit a remény és szeretet . . . Némelyek etfél félnek; denevérek, éjjeli baglyok s ti mertek még a világosságról dicsőhimnuszokat zengeni?! Monostorszegiek előre . . . most jó uton vagytok, így visszavarázsolhatjátok a régi szép időket.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Husdrágaság.

— Mészárosok megbüntetése. —

Megemlékeztünk mai számunkban azon viszályokról, melyeket a husmérés körül az új szabályrendelet életbelépése óta elkövetnek. Meg kell állapítanunk, hogy a rendőrség a maga részéről mindent elkövet, hogy a szabályrendeletnek föltétlenül érvényt szerezzen.

Figyelmeztetjük úgy a mészárosokat, mint a közönséget, hogy a szabályrendelet ellen beérkezett feljelentéseket soron kívül intézi el a rendőrség, akár hivatalos, akár magán feljelentés révén jut a szabályrendelet ellen elkövetett kihágások tudomására.

Meg kell fontolnunk a mészárosoknak azt is, hogy a szabályrendelet büntetései szigorúak, s ha eleinte enyhébben alkalmazza is a hatóság, a kihágások esetleges megismétlődése esetén a legnagyobb szigorot fogja kifejteni.

Megbüntetett mészáros.

Ma már megbüntettek egy mészárosot azért, mert a leveshushoz csontot mert nyomtatékul adni a szabályrendelet intézkedésének ellenére. Leveshushoz nyomtatékul ugyanis csak velős csont adható.

A megbüntetett mészáros, akinek a szabályrendelet ellen elkövetett sértéséről hivatalos uton szerzett tudomást rendőrségünk: Ognyanov-Mladen.

A mészárosot ma Hoffmann József dr. rendőrkapitány öt korona büntetéssel sujtotta.

Holnap oly mészáros fölött ítélik, aki a szabályrendelet ellenére sem takarta le a húst sátorában.

Keresztény vásárló közönség.

— Az érem másik oldala. —

Néhány napja keresztény kereskedőinkről és kisiparosainkról esett szó. Ma újból keresztény iparosainkról s kereskedőinkről, illetőleg iparunkról és kereskedelmünkről szólnak. Tartozom az igazságnak, hogy róla beszéljek. Kutatva ugyanis iparunk és kereskedelmünk tengődésének okait, rámutattam az eladók gyöngéire. Nem szabad e pontnál megállanom, mert ludas a dologban a vevőközönség is. Annak is vannak gyöngéi, melyek nagyban hátráltatják iparunk és kereskedelmünk fejlődését és versenyképességét.

Egyik gyöngéje vevőközönségünknek, hogy megszokás után cselekszik. Apja, nagypapa, anyja, nagyanyja a régi boltba járt, meg volt vele elégedve, miért menne ő máshoz, ha rögtön hitsorsosa is, ha az is tudja ép úgy kiszolgálni, mint a zsidó. El köztünk még a „házi zsidó“-rendszer, melynek gyakran önvédelmünk kötelességét aldozzuk fel.

Másik hibája a vevőközönségnek azon, szinte ideges érzékenysége, mellyel a kereszténytől vett cikket fogadja. Jaj a keresztény iparosnak vagy kereskedőnek, ha árúja itt-ott nem üti meg a mértéket. Rögtön kész az ítélet. „Nem megyek oda többé.“ A Mózsit be is csapja szép szóval, rossz árut is ad gyakran. És jó vevőközönségünk? Elnevezi a Mózsit ilyenek-olyannak, szidja égre-földre de azért másnap újból csak nála vesz. A kifakadásokba eltemeti mérgét, de egyuttal emlékező tehetségét is.

Főhibája azonban a számlák ki nem fizetése. Ez a hétfejű sárkány, mely irgalmatlanul nyeli el legtöbb iparosunkat és kereskedőnket. És annyira közkeletűvé lett ez a rossz szokás, hogy szinte „ur“ számba sém veszik, akinek cipője, ruhája stb. stb. ki van fizetve. Egyik mesterünk munkavezetőnek állt be, mert nem tudta számláit behajtani. Másik mesterünknek 34.000 koronája van a megrendelők kifizetetlen számláiban eltemetve, ismét más mesterünket majd a tönk szélére juttatták a számlák stb. stb. Hogyan tudjanak azután keresztény iparosaink versenyezni a többiekkel? Tőkékük nincs, vagy ha van, az kevés, áruikat rögtön ki nem fizetik, váltókkal kénytelenek dolgozni.

S azok a váltók jó sirások. Pompásan tudják őket eltemetni az idegenek nagy örömeire. Pedig a számlát nem fizetni, valóság szerint, úgy hiszem, azon parancs ellen van, amely parancsnak áthágóit a hüvösre szokták tenni.

Párizsnak egy híres szónoka egyik beszédjét e szavakkal fejezte be: „Uraim és hölgyeim! Csak egyet kérek önöktől! Fizessek ki számláikat!“ Magam sem tudok ennél jobbat és fontosabbat mondani.

Számláit rögtön fizető polgár.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 9. A Bácska Athletikai Club házi football versenye.

Augusztus 15. Lóverseny, állatdíjazás Kamaráson.

Augusztus 19. A Petőfi-asztaltársaság táncmulatsága.

Érsekünk és a katolikus nagygyűlés.

Érsek urunk a szeptemberben Budapesten megtartandó kath. nagygyűlés elnökéhez a következő levelet intézte:

Nagyméltóságú V. B. T. Tanácsos, Elnök Ur!

Kegyelmes Uram!

Nagy örömmel vettem Nagyméltóságod értesítését a folyó évi szeptember 13., 14. és 15-ikén tartandó VIII. magyar katolikus nagygyűlésről.

Résztvettem eddig is a nagygyűléseken s azt tapasztaltam, hogy ezek mindmennyi pünkösdei a magyar katolikus egyháznak. Igézetes hatásuk erőt ad egy egész életet lefoglaló lelkes munkára. Ezekből a gyűlésekből indult ki a katolikus megújulás hazánkban, mely Krisztus Urunknak szellemét viszi a lelkekbe, a családba, a társadalomba és az államba.

Hiszem, hogy a szövetségben szervezett katolikusok az ideai nagygyűlést az összes eddigiéknél fényesebbé teszik.

A nagygyűlésen megjelenni szándékozom és arra papságomat és híveimet is buzdítani fogom. A társvédelemre kész örömmel elfogadom s a költségek fedezésére 400 koronát küldök.

Fogadja Nagyméltóságod mély tisztelettemnek őszinte kifejezését.

Kalocsa, 1908. július hó 25

Nagyméltóságodnak alázatos szolgája

Városv Gyula,
kalocsai érsek, s. k.

— **Zeppelin gróf sikere.** Zeppelin gróf tegnapi felszállásának sikeréből következtetni kell arra, hogy a kormányozható léghajó problémája meg van oldva. Ki tudja, minő fordulatot jelent ez a társadalmak, a nemzetek, az államok életében. Vajjon a lázas haladás nem ujkölcsei nyomort szül-e? Nem a rossz szenvedélyek kerítik-e hatalmukba a becsületes munka diadalát? Valószínű. Pedig kívánatos lenne, hogy ne így történjék, hanem hogy az új találmány közösen szolgálja az egyedül boldogító erkölcsi és anyagi összhangot és ne kívánja az emberi életet kizökkentezni azon pályájából, melyről letérve a romlás szellemének lett végezetül szolgájává, míg nem a gondviselés vissza térítette megszabott útjára. Zeppelin hatalmas útja, ki tudja hova fog vezetni? A tudomány sem képes behatolni a jövő titkába. Ezelőtt is rejtély a jövő, melynek sérthetlensége ellen büntetlenül merényletet el nem követhet. Egyetlen törvény előtt nem titok csak a jövő, az erkölcsi előtt. Ez a jelen eseményeinek, a jövő esélyeinek egyedüli ura.

— **A Weinhut-gyári sztrájk.** Megirtuk mai számunkban, hogy a Weinhut-telep árú-gyárban a munkások sztrájkba léptek. Főleg a bánásmód miatt emeltek panaszt. Bizonyára oly panasz ez, amelyet figyelembe kell venni. A békéltetésre azon-

lan nem került a sor, mert a gyártulajdonos Budapestről hozott munkásokat, s a sztrájkoló alkalmazottak nagyrésze elutazott Szabadkáról. Kíváncsiak vagyunk, hogy az új munkások az államilag szubvencionált gyárban meddig bírják ki? Ha a bánásmód csakugyan olyan volt, ahogyan azt sztrájkbejelentésükben a munkások előadják, alighanem hamarosan ismét sztrájk út ki az államilag magasan szubvencionált gyárban. Amint utólag értesülünk, azon munkások, akiket a gyár lehozott, már szintén visszautaztak Budapestre, s a sztrájk azért tekinthető csak megszüntnek mert a budapesti gyár az itteni gyárból kilépő munkásokat is azonnal munkába állította.

— A szabókat kizárták Pancsován.

A pancsovai szabómesterek a tegnapi nappal kizárták a munkából összes munkásaikat. Ennek folytán tehát beláthatatlan időre munkanélkül marad körülbelül 50 szabómunkás, köztük 20-15 családos ember. — A mesterek levélben tudatták a kizárást munkásaikkal és egyben azt is megirták a levélben, hogyha a munkások szakszervezetüket feloszlatták, akkor elállnak a kizárástól, mert ők a szakszervezet képviselőivel többé tárgyalni sohasem akarnak.

— A katolikus sajtóért.

Kicsiny, de a gyakorlat, a jó példa okából nagy jelentőségű esemény történt hétfőn este a pécsi Keresztény szoc. egyesületben. Szerény körben kedves társaság volt együtt. Menyegzői ünnepély volt. Károly György, fodrász, a keresztény szociális egyesület buzgó alelnöke leányának, Károly Ilonának Bachmann fodrásszal hétfőn délután az Agoston templomban történt esküvőjük után a keresztény szociális egyesületbe gyűlt egybe kedélyes vacsorára a lakodalmi társaság. Miután Károly Ignác apátplébános, Müller Károly belvárosi és Márton Sándor budai városi segédlelkészek őszinte szívből jövő kívánataikat tolmácsolták — az örömapa, Károly György köszönő szavaiban szép gondolattal esetele hogy „künn az ajtóban áll valaki, egy szegény mostohagyerek, az elhagyatott katolikus sajtó!“ Talcát ragadott és ott azonnal 10 korona 30 fillér gyűlt össze a katolikus sajtó egyesület részére. Adja Isten, hogy ez a mozzanat sok követendő példára találjon.

— **Lóverseny-bál.** A kamaráserdői nyaraló leányok 1908. augusztus hó 15 én a kamaráserdői nagyvendéglőben a szegedi honvéd-zenekar közreműködésével zártkörű lóverseny bált rendeznek. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor. Kezdeté este 9 órakor. Szegedre fél 3 órakor reggel különvonat.

— **A zentai keresztényszociális egyesület** 1908. évi augusztus hó 20-án este 8 órakor az egyesület helyiségében (Tolmácsi féle ház) saját zászlója alapja javára tombola játékkal egybekötve táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenként 60 fillér. Egy tombolajegy ára 10 fillér, tombola jegyek kaphatók a vigalmi bizottságnál. A tombolatárgyak megtekinthetők az egyesület helyiségében. A vigalmi bizottság tagjai: Balogh Imre elnök, Tóth Sz. János alelnök, Berze János jegyző, Fleisz Ferenc pénztáros, Fleisz József ellenőr, Kiss Ferenc ellenőr, Vermes Gyula karnagy, Báló Ignác, Fajka István, Katona János, Zabos Máté, Kecskés Lajos, Berényi István, Gyömrei János, Nagy István, Szücs Antal és Sarnyai Mátyás.

— **Mükedvelő előadás Katymáron.** F. hó 2-án Katymáron táncal egybekötött mükedvelő előadást rendezett a katymári mükedvelő ifjuság a „Nopper“-féle vendéglőben. Színre került: „Azok az asszonyok“ c. vigjáték 2 felvonásban és „O jön“ című bohózat 1 felvonásban. A nagyszámban megjelent vidéki és helybeli vendégek előtt lefolyt előadás általános tetszést aratott. Az előadás sikerének dicsősége Csányi István helybeli segédlelkész urat illeti, ki páratlan szorgalommal és a tőle megszokott ügybuzgósággal fáradozott az előadás sikere érdekében. Ugyisintén a szereplő személyek is kedves és szép játékkal teljes elismerésünket érdemelték ki. Az előadást követő tánc kora reggelig tartott.

— **Talált pénz.** A szent Ferenciek templomában folyó hó 2-dikán negyven koronát találtak. Aki a pénzt elvesztette, tulajdonának igazolása után átveheti a szent Ferenciek zárdájában.

— **A cigánykérdés rendezése.** A magyar gazdarság életének óta sürgeti már a kóbor cigányok megrendszabályozását. Annak idején úgy az országos, mint a vidéki gazdarsági szervezettek felterjesztésekkel ostromolták az érdekelt miniszteriumokat, amelyekben a legrészletesebben kifejtették, mi módon lehetne a nomád életet élő s úgy gazdaságilag, mint erkölcsileg csupán károkat okozó oláh cigányokat a társadalom hasznos tagjaivá tenni. A gazdarság javaslatait, dacára közbejött dani eseteknek, még máig sem intézték el érdemlegesen. A cigánykérdés ennek dacára el nem aludt. Legújabbán a közigazgatási viszonyok legalaposabb ismerői, a községi és közigazgatási foglalkozók a kérdéssel. Mint Zalaegerszegről jelentik, a zalamegyei községi és közigazgatási egyesülete teljesen magáévá tette az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület ez irányú javaslatait és lépéseket tesz azok megvalósítása érdekében. A javaslatok lényege az, hogy a vándorcigányok gyermekeit állami felügyelet alatt neveljék, a cigányoktól a lótarast vonják meg, nekik házalási és vándorigazolványokat ne adjanak ki, hanem kényszer útján telepítsék le őket, a külföldi cigányokat utasítsák ki, végül az egész cigányügyet a középponti adminisztráció körébe vonják be. Egyes törvényhatóságok, így legutóbb a gömörmezei, egyébként máris megkezdették a vándorcigányok letelepítését.

A t. szülők s a főt. klérus szives figyelmébe!

szent IMRE-INTERNÁTUS SZABADKÁN.

Szülői házon kívül tanuló ifjak számára már a múlt tanév óta fennáll s állandó tanári felügyelet mellett katolikus, hazafias nevelést nyújt az ifjuságnak.

Kényelmes, egészséges emeletes épületben van egynegyed hold akáccokkal befásított udvarral.

Az évi díj: 500 korona.

A városban főgimnázium, felső kereskedelmi iskola és polgári iskola van s így mind a három intézetet látogató növendékek fölvetetnek.

Jelentkezni lehet augusztus 1-ig.

Prospektust készséggel küld

424-40

Hervanek Ödön

főgimn. hittanár, intézeti igazgató.

Sirversek.

Irta: **Kerényi Keller Lőrinc.**

*Alvó hamvaiddon áldás s örök béke honoljon
S hantodon örködjék isteni gondviselés!*

*

*Isten hű szolgálja valál, a világra' míg éltél,
Mennyben is őt szolgálj édeni trónja körül*

*

*Jól éltél, amiért is jó vala földi halálod,
S földi halálod után lelki jutalmad az ég.*

Kis viszketeg.

— Szegedi zsidószemetelenség. —

Szegeden is, mint annyi más helyen, megvan a keresztény szociálistáknak az ellenségük. Valami Kormányos Benő kis zsidó személyiségében. Vonit uton utfélen, sziporkázva szórja a tüzet, mint a régi mesebeli sárkányok. Azt hiszi a kis hamis, hogy mi félünk tőle. Félni? Dehogyan félünk, ha össze szedi a kis vörös esimbókos üres koponyájának egész szellemi szemétdombját, akkor is állunk elébe. Szervezkedik a kis viszketeg dühösen, akár csak egy oroszlánbőrbe bujt csacsi. Mit tehetünk róla, hisz a bolond is addig járja, míg végkimerülésben össze nem rogy. Így fog járni ez a kis hamis is.

Az újjászervezett szociáldemokraták szemetezkocsiját bevontatták Szegedre. Kocsisnak felült a bakra az a kis szószátyár Benike, nagyon természetesen azért, mert gesztet látott és mint tösgyökeres zsidó, a talmud szerint, gojt becsapni nem bűn. Amde legyen ő akár ügyvéd, akár tollas zsidó, mi nem törődünk vele, akárhogy is vezeti orránál fogva a kishitűeket.

De amint értesülünk, gunyolódások közepette a feszületre esküdteti hiteit. Ez ellen szívünk egész erejével, lelkünk egész haragjával tiltakozunk mi keresztények. A mi nekünk szent és drága, azt ne merje egyetlen talmud ivadék se becsülni, még kevésbé guntárgyul használni, mert keservesen megkeserülhet. Azt nem bánjuk, akárhogy is üldöz bennünket: állunk elébe, azért vagyunk ellenfelek; de mi a küzdőtérén is csak becsületes ellenfelet és becsületes fegyverekkel való küzdelmet várunk. Ha akad, aki alattomosan és a mi szent hitünk gunyolásával akar harcolni, akkor elővesz- zük a kutyakorbácsot.

Egyenlőre, kis hamis, figyelmeztetésképen vegye ezen zorokat. Még ennyivel is megelégszünk, tudva azt, hogy ön nem tudja mit cselekszik.

Román Nándor.

Uj törvénykönyv!

A szeszadóról

valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról, ugyszintén a szeszkontingens megállapításáról és annak felosztásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal.

Ára 4 korona.

Kapható: HEUMANN MÓR könyvkereskedésben SZABADKÁN.

KÖZGAZDASÁG.

** Külkereskedelmi forgalmunk. A központi statisztikai hivatal most tette közzé a magyar szent korona országainak folyó évi június havi külkereskedelmi forgalmára vonatkozó adatokat. Ezek szerint behozatalunk értéke az előző évi 696-8 millió koronával szemben ez év január-június havában 731-1 millió korona volt s ebből 555-3 millió korona Ausztriával való behozatalunkra esik. Kivitelünk az 1907. évi 673-7 millió koronához képest 10-4 millió koronával csökkent és értéke az 1908. évi első hat havában 663-3 millió korona volt, mely összegben Ausztria 470-4 millió koronával részesedett. Az 1908. év hat első hónapjában árumeglegünk összesen 67-8 millió. Ausztriával szemben pedig 849 millió korona behozatali többletet tüntet fel.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

16

A nagyherceg nem türtöztette magát, hanem a karosszékre dülve jóízűen kacagott. Kacagás után komoly arcot öltött.

— Ez jól van, de meg ne ismételd, jusson eszedbe, hogy a birtokodon egy csinyed miatt két hónapot kellett töltened.

— Fenséges uramnak sokkal jobb szive van, semhogy télnék idején oda küldene.

— Majd meggyőződhetsz róla, ha megismételed a dolgot. Nem bánom, ha másokon mulatsz, de ha rólam van szó... Miért akartál a Mihály-színházba lenni.

Kamuczin kacagtatón zavart arkifejezt öltött.

— Titkomat kell meggyónnom, szólt, ám legyen: imádom. Szerencsétlen szenvedélyem tárgyát óhajtottam látni.

— Szerencsétlen szenvedélyeket táplálsz, szegény Kamuczinom? kérdé Boris, aki bizonyára jobbn mulatott, mint a színházban.

— Egyedül fenséged nem tudja.
— Es megtudhatnám, ki szenvedélyed tárgya?

— Fenséged előtt semmit sem titkolhatok, a szép Kleopatra.

— Baktol Paka.

— Igen. Szép és én imádom... de csak távolból. O nem gondol rám.

A nagyherceg barátságosan lekicsinylő tekintet vetett hadsegédére.

— Kire gondol hát? kérdé félrefordulva, hogy teát öntsön magának.

— Ez, fenséges uram, az istenségek titka.

A hang, mely e szavakat kiejtette, tágot teret nyitott a feltevéseknek. Boris megértette talán, mert hallgatott, s mikor beszélni kezdett, ázsiai fegyvereiről beszélt.

VI.

Szaramirot megérkezett a feleségével és Kleopatra, megegyezésük értelmében, rövid időre hozzájuk ment lakni.

A megpróbáltatások keserves idője volt ez. A fény, melyet még nagyobb szerűen a maga részére álmódott, kinos ellentéte volt szegényes, gondosan kimélt öltözökeinek. Irén meg értett a különbségek megállapításához, ami a büszke, érzékeny léleknek gyötrelmeket okozott.

A herceg kövér, jó fiu volt, aki nem igen értett az ingerkedéshez. Valóságos élvezet volt megfigyelni, hogyan vezette a kolosszust a kis asszony egyetlen aranyos hajszálon, hogyan keverte kényes ügyekbe, amelyekben ügyesen, baj nélkül kormányozta.

Irén a cselszövésre született. Franciaországban, a Valois-k idejében feje tetejére állította volna az udvart; a jelen idő nem nyújtott neki ragyogó csatateret, de hát Irén értett az egyszerű dolgok összebonyolításához, hogy azután lebonyolítsa, vagy mások által bonyolítsa le.

Hanem nővérenek a férjhezmenésre vonatkozható szándékait hasztalanul iparkodott megtudni. Be kell azonban vallani azt is, hogy Kleopatra vágya oly magasra röpködött, ahova senki, még csak képzeletben sem emelkedhetett. Ehhez oly egyén kellett, mint Kamuczin, akinek helyén volt a szíve.

Kleopatra e némasága nagyon türelmetlenné tette nővérét. Irénnek, ámbár három évvel volt fiatalabb, asszonyi volta nagyobb előnyt biztosított az udvarnál, amivel ellensúlyozhatta Kleopatra egyéb fölényeit. Ezért nem is tudta megbocsátani nőjének némaságát és fölényt eláruló arckifejezését. Ingerkedései eredménytelenek maradtak, amiért is váratlanul neheztelni kezdett a Szfinxre, kit otthonába fogadott.

Csakugyan, nincs kellemetlenebb, mint mikor életünk folyamán, baráti érintkezéseinkben szfinx van mellettünk, aki minden szeretetreméltósága dacára is titkolja érzelmeit, semmivel sem árulja el gondolatait, aki mindig egyforma kedvességgel bánik el velünk. Talán az kétségbeejtőbb csak, ha ezt a Szfinxet szenvedni látjuk, de amely pillanatban vigasztalni akarjuk ismét boldog mosolygással fogad bennünket. Ritka az olyan türelem vagy barátság, amely benső életéből ki nem zárja e Spfinxet.

(Folyt. köv.)

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERESÉBET-CRÉM.

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bársonyosimává és üdév teszi. Nem zsíros s ennélfogva nappal is használható. **Pörsenések, bőrpereidések és bőrképzések** ellen utóéletlen szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás. 484-74-3

Kapható:

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában

KULA (Bácsmegeye).

Évi 30.000 korona forgalmu
•fűszer- és vegyeskereskedés•

más vállalat miatt

azonnal eladó
mellékhelyiségekkel és lakással,
olcsó lakbér. 482-5-4

Tudakozódhatni lehet Szöllősi Vágó
Jánosnál, VII., Vágóhid-utca 230. sz.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a m. t. vevőközönségnek szives tudomására adni, hogy özv. Maurer Károlyné-féle női divatkalap-üzletét megvettem és amely üzletet Weinhut Adolfné házába helyeztem át (Batthyány-utca, gőzfürdő épület mellett) ahol is a kor megfelelő igényei szerint rendeztem azt be.

Olcsó áron üres női szalmakalap-
formák kaphatók.

→ Női- és gyermekspórt diszes nyári kalapok. ←

Amidőn ezt tudtára adom a nagyérdemű közönségnek, kérve szives támogatásukat.

Teljes tisztelettel

486-3-3

Magassy Gizella.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő-tisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, szintartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és melegegését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház. Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

196-84

Sütőde áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, II-ik körben levő

SÜTŐDÉMET

folyó évi augusztus hó 6-dikán VI. kör, Petőfi-utca (baromfi-piac sarok) saját házamba

helyeztem át,

hol azt a mai korak teljesen megfelelően rendeztem be és naponta többször friss sütemény, fehér és rozskenyér kapható.

A közönség részére sütés naponta kétszer, reggel 7 órakor és d. e. 10 órakor. Hétfőn sütés d. e. egyszer 10 órakor.

Elsőrendű gőzmalmi liszt eladás.

A n. é. közönség jóindulatába ajánlva magamat, maradok

teljes tisztelettel

Kunzabó Mihály

sütőmester.

488-43-1

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férőruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elégendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért, szintúgy felhőszövetet, turisztalódot, selyem-kamgarint stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Hirdetéseket

jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala.

Kölcsey-utca 243-ik szám alatt az emeleten négy nagy s egy kisebb szobából álló

487-7-1

úri lakás

áthelyezés miatt azonnal vagy november 1-re 900 korona évi bérért

kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Szántó András pedellus Kossuth-utca 18. sz.

5 drb 1 évig használt
külső-belső ablak

0-85-1-65 méretű eladó

Salga Máttyás építési irodájában

VI. kör, Miklós-utca 25 (Teréz-templom mögött).

Ugyanott

477-2

épület tervrajzok
jutányos áron beszerezhetők.

„Gépész”

című műszaki lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona 10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági káté villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgőnycim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és díszoklevél.

MORVAI ANTAL ÉS NOVÁK MIHÁLY

motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton, boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-csatornázást, betonirozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Keramit és metlachi lapok.

SZABADKÁN,
a vasuti indóházzal

:: szemben. ::

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

320-80-60

VAKOLATI KÖPÖR.

Láb-, kéz-, hónalj-

Izzadás ellen

Arthatatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, büzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít. Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Reform-kenőcs.

Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerárában Szabadkán.

416-52

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradójában.